

Правосвідомість – це відображення на рівні суспільної, масової або індивідуальної свідомості у вигляді понять, поглядів, уявлення, почуттів чинного(об’єктивного) або бажаного(суб’єктивного) юридичного права [7].

Правосвідомість у її не лише юридичному, але й загальносуспільному значенні виступає певною інформаційною моделлю, що характеризує існування права в суспільстві. Важливими елементами цієї системи постають індивідуальна і колективна правосвідомість. В процесі пізнання та оцінки окремих правових положень відповідні його структурні та змістовні характеристики «мігрують» до сфери людської свідомості й там знаходять (під впливом різноманітних факторів – як зовнішніх, так і внутрішніх) свою конкретизацію, а надалі й систематизацію.

Виходячи з цього можемо говорити про систему права, в тому числі й систему конституційного права, як про єдність нормативного закріплення, суспільного усвідомлення та юридичної реальності існування правових норм. Тобто, в даному випадку розуміється цілісний механізм, елементи якого за своєю суттю є взаємозалежними, а відтак вихід із ладу одного з них призведе щонайменше до неправильної роботи всієї системи, а щонайбільше – знищить її.

Отже, розглядаючи суспільну свідомість як елемент цієї системи слід розділити його на дві підструктури – колективну та індивідуальну правосвідомість. Індивідуальна правосвідомість – це правосвідомість кожного окремого індивіда – маляра, водія, столяра тощо. Такий тип правосвідомості вимагає зрозумілого для широкого кола осіб тлумачення тих чи інших юридичних понять. Важливість цього процесу полягає в тому, що саме з індивідуальної правосвідомості виникає і розвивається колективна правосвідомість. Унікальним же засобом цього поступального процесу постають норми-дефініції.

Список використаних джерел

1. Нашиц А. Правотворчество: теория и законодательная техника. М.: Прогресс, 1974. 256 с.
2. Таева Н.Е. Нормы конституционного права Российской Федерации. Монография. – М.: ЮРКОМПАНИ, 2010. – 432 с. – (Серия «Актуальные юридические исследования»).
3. Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади), проект Закону України від 01.07.2015 № 2217а [Електронний ресурс] // База даних «Законопроекти» офіц. сайту Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua>.
4. Словарь української мови / Уклад.: Б.Д. Грінченко. – К., 1907-1909. – 2971 с.
5. Теорія держави і права: Навч. посіб. / Ведерніков Ю.А., Папірна А.В. – К., 2008. – 333 с.
6. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – С. 141.
7. Сучасна правова енциклопедія / О.В. Зайчук, О.Л. Копиленко, Н.М. Оніщенко[та ін.]; за заг. ред. О.В. Зайчука; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.

МІСЦЕ РЕГЛАМЕНТУ У ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ УКРАЇНИ

Пліш М.А.
(суддя)

***Анотація.** Автор розглядає поняття, історію виникнення регламентів та місце регламенту у діяльності Вищого адміністративного суду України, теоретичне і практичне значення цього документу.*

***Ключові слова:** судова система, Вищий адміністративний суд України, регламент Вищого адміністративного суду України, спеціалізовані суди.*

***Аннотация.** Автор рассматривает понятие, историю возникновения регламентов и место регламента в деятельности Высшего административного суда Украины, теоретическое и практическое значение этого документа.*

***Ключевые слова:** судебная система, Высший административный суд Украины, регламент Высшего административного суда Украины, специализированные суды.*

***Abstract.** Author gives careful consideration to the definition, genesis of the procedural rules and its functions for Ukraine's Higher Administrative Court practice as well as theoretical and practical importance of such document.*

***Keywords:** judicial system, Ukraine's Higher Administrative Court, procedural rules of Ukraine's Higher Administrative Court, specialist courts.*

Питання дослідження правової бази регулювання порядку організації діяльності Вищого адміністративного суду України (далі – ВАСУ), як і інших вищих спеціалізованих судових органів в Україні, традиційно належить до малодосліджених тем вітчизняної юриспруденції, зокрема науки судового права[1; 2; 3; 4; 5; 6]. У цьому аспекті можна назвати сучасні наукові дослідження О.В. Бачуна[7], В.М. Бевзенка[8], С.О. Бондаря[9], А.Л. Борка[10], О.В. Брежнева[11], М.Й. Вільгушинського[12], С.В. Глущенко[13; 14; 15; 16; 17], О.В. Джабурія[18], Д.В. Кіреєва[19], С.В. Которобая[20], А.О. Неугоднікова[21], А.В. Руденка[22], М.І. Смоковича[23], І.В. Шруб[24] та деяких інших авторів. Такий стан цілком зрозумілий, а саме з причин порівняно нетривалого часу інституціалізації вищих спеціалізованих судів у рамках державно-правової системи України. Проте це не усуває необхідності порушену проблему вирішувати як у науково-теоретичній, так і в практичній площині. Адже питання належного правового врегулювання, зокрема в аспекті забезпечення повноти та несуперечливості зазначеного кола суспільних відносин, було і залишається понині невирішеним практичним завданням для вітчизняних правотворців. Належним чином забезпечений баланс законодавчого та власне підзаконного регулювання діяльності ВАСУ є вельми важливою проблемою. Насамперед, з огляду на теоретичну та й практичну неможливість вирішення всіх істотних питань такого регулювання винятково на рівні закону як нормативно-правового акта вищої юридичної сили, а також з огляду на потреби коректного розмежування суспільних відносин, пов'язаних з організацією діяльності ВАСУ, що повинні регулюватися, з огляду на їх значущість, винятково на рівні закону від тих, які, очевидно, можуть регулюватися на рівні судового регламенту як внутрішньоорганізаційного документу відповідного органу судової влади.

Тож, з огляду на непересічну роль ВАСУ у питаннях судового контролю за забезпеченням і належною реалізацією конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні та з врахуванням незавершеності інституцій адміністративної юстиції в цілому в напрямі реалізації правової політики Української держави загалом видається актуальним комплексне наукове дослідження джерельної бази забезпечення організації та діяльності ВАСУ. Зокрема, важливим видається власне забезпечення такого регулювання на рівні внутрішньоорганізаційного правового акта ВАСУ, яким є Регламент цього судового органу.

Сама постановка питання щодо правової природи та особливостей регулювання організації та діяльності ВАСУ у межах підзаконного акта, яким виступає зазначений Регламент, уможливлена визнанням того, що далеко не всі елементи організації та діяльності ВАСУ повинні регулюватися виключно на рівні Конституції та законів України. Відтак, виникає низка питань, зокрема стосовно: 1) кола суспільних відносин, що мають унормовуватися саме на рівні згаданого Регламенту; 2) співвідношення законів, що регулюють організацію та порядок діяльності ВАСУ, та самого Регламенту ВАСУ; 3) місця Регламенту ВАСУ в системі джерел права, що регулюють організацію та діяльність ВАСУ; 4) співвідношення Регламенту ВАСУ з Регламентом Пленуму ВАСУ як окремим актом судової правотворчості; 5) вдосконалення структури та змісту Регламенту ВАСУ у контексті оновлення законодавства, що регулює організацію та діяльність ВАСУ; 6) юридичних підстав ухвалення та використання у діяльності ВАСУ такого правового акту, як Регламент ВАСУ, тощо.

Слід зауважити, що тлумачення правової природи та специфіки Регламенту ВАСУ має спиратися, на нашу думку, спершу на визначення родових ознак регламенту як різновиду нормативного правового акта взагалі, а потім, – на дослідження специфіки правових рис цього нормативного акта саме стосовно організації та діяльності ВАСУ як органу судової влади.

У цьому сенсі варто відзначити, що дослідження загальноправових рис та ознак регламентів як правових актів порівняно добре розроблене в межах теорії права[25] та науки конституційного права, зокрема на прикладі регламентів вищих представницьких і законодавчих органів держави[26; 27; 28; 29; 30; 31; 32; 33; 34; 35; 36; 37; 38; 39].

В Україні це добре простежується на прикладі Регламенту Верховної Ради України, який як окремий різновид парламентських актів безпосередньо згаданий у тексті Конституції України (частина дев'ята статті 83, пункт 15 частини першої статті 85, частина третя статті 88 Конституції України) [40].

Дещо менша увага приділяється в юридичній науці адміністративним регламентам як джерел права, що стосуються регулювання процедур діяльності органів виконавчої влади[41; 42; 43; 44; 45; 46; 47; 48; 49; 50].

Натомість з'ясування правової природи регламентів вищих органів судової влади як актів судової правотворчості досі перебуває на периферії дослідницької уваги, що, на наш погляд, не відповідає сучасним реаліям та потребам удосконалення правової бази організації та розвитку судових органів, зокрема і вищих спеціалізованих судів України. Зокрема, з наукових досліджень саме судових регламентів у вітчизняній юридичній науці варто згадати праці С.В. Глущенко[51], М.В. Мазура[52], Н.В. Стецика[53] та С.В. Шевчука[54].

Як відомо, першопочатково слово «регламент» мало значення «інструкція». Воно походило від французького терміну *reglement*, утвореного від іменника *regle* (правило), яке, в свою чергу, походить від латинського слова *regula* (правило, норма, критерій). При цьому, з етимологічної точки зору, регламент – це правила, що регулюють порядок якоїсь діяльності[31].

Між тим, у конституційно-правовій науці термін «регламент» традиційно використовується для найменування такого джерела конституційного права, яким встановлюються правила діяльності законодавчого і представницького органу державної влади – парламенту (або його палат) [31].

Торкаючись питання аналізу специфіки регламенту як різновиду нормативно-правового акта, М.А. Маркуш, зокрема, вказує на те, що регламент містить положення, які детально визначають внутрішній порядок функціонування органу державної влади у процесі здійснення ним повноважень, закріплених законом (динаміку, процедуру функціонування). Вона визначає такий регламент, як нормативний акт, який відзначається високим ступенем деталізації щодо упорядкування внутрішньої структури і відносин, що виникають у процесі реалізації органом державної влади своїх повноважень[35].

Досліджуючи правову природу регламенту як загальноправового феномену, О.С. Вершиніна пропонує розуміти під регламентами нормативні правові акти, як правило, різної юридичної сили, що приймаються уповноваженими суб'єктами правотворчості, положення яких спрямовані на впорядкування процесу здійснення юридичної діяльності за допомогою встановлення кола суб'єктів, що беруть у ній участь, процедур здійснення окремих операцій, вимог до їх результатів, їх документального оформлення, до середовища, в якому вони здійснюються, з метою реалізації приписів іншого, первинного стосовно регламенту, юридичного документа. Правовий регламент розуміється цією дослідницею, як поліструктурний, багатofункціональний юридичний феномен, який має логічну, функціональну і генетичну структури, а виконувани їм функції утворюють складну систему[26].

Мотринець С. акцентує на тому, що будь-який правовий регламент є насамперед правилами юридичної процедури. Широке розуміння регламенту як регулятора процедурних відносин призводить до використання регламентної форми регулювання у різних соціальних сферах, адже регламентні акти сьогодні діють у більшості представницьких органів влади та місцевого самоврядування України, у вищих та центральних органах виконавчої влади, а також в органах судової влади та конституційного контролю[37].

Корольова І.М. звертає увагу на те, що до числа визначальних ознак регламентів взагалі можна віднести особливий порядок його прийняття, внесення змін і доповнень; збіг суб'єкта нормоутворювача і суб'єкта нормозастосувача; вступ у дію з моменту прийняття, а не з моменту опублікування; поєднання гнучкості зі стабільністю

регламенту[34]. При цьому, на її думку, такі ознаки, як переважання процесуальних норм, врегулювання регламентом широкого кола процедурно-процесуальних та пов'язаних з ними суспільних відносин нічого не говорять про якісну специфіку регламенту порівняно з іншими процесуальними нормативними правовими актами, для яких теж властиве переважання правових норм процедурного характеру[34].

З точки зору Н.В. Ганжи, у широкому розумінні регламентами є джерела конституційного права як самостійної галузі права. У вузькому – це внутрішні акти органів державної влади, які містять здебільшого процесуальні і процедурні норми, що регулюють порядок діяльності державних органів і їх посадових осіб, визначають різні види процедур, які впливають з повноважень державних органів, встановлених Конституцією і законами України. Це, як правило, кодифіковані нормативні акти, що врегульовують і охороняють на підставі реалізації процесуальних і процедурних норм порядок і форми діяльності органів державної влади та їх посадових осіб. Дослідниця пропонує класифікувати регламенти за такими критеріями: за гілками державної влади; за юридичною силою; за формою; за часом дії; за територією; за способом прийняття і внесення змін тощо[28].

Цілком очевидно, що з наведених рис регламентів можна скласти загальне уявлення про ці нормативні акти та їх правову природу у, так би мовити, узагальненому «зрізі». Насамперед, регламентом є особливий акт правотворчості, в якому суб'єкт правотворення та суб'єкт, на якого поширюється дія регламенту, збігаються; це нормативний акт, який має здебільшого «внутрішній» характер стосовно діяльності конкретного органу публічної влади і не поширює свою регулятивну юридичну силу на зовнішні щодо порядку діяльності цього органу суспільні відносини; це нормативний акт, виданий в особливому порядку; це кодифікований нормативний акт, що містить правила здійснення різноманітних правових (зокрема правотворчих та/чи правозастосовчих) процедур, властивих тільки цьому органу публічної влади; це відносно стабільний нормативний акт, який може бути як постійним, так і тимчасовим; це акт, виданий уповноваженим на це органом публічної влади, як правило, в силу прямого припису щодо його видання, вміщеного в Конституції чи в законі; це нормативний акт, який відзначається високим ступенем деталізації в упорядкуванні внутрішньої структури і відносин, що виникають у процесі реалізації органом публічної влади своїх повноважень.

Так чи інакше, регламент «зсередини» досить добре увиразнює специфіку правової природи конкретного органу публічної влади, яким він прийнятий і упорядкувати роботу якого цей регламент покликаний. Безумовно, така специфіка регламенту виявляється у виконуваних ним функціях та особливостях структурної його побудови. З цієї точки зору можна, напевне, погодитися з О.С. Вершиніною в тому, що регламент є поліструктурним, багатофункціональним юридичним феноменом, в якому поряд з логічною виокремлюються стохастична, функціональна та генетична структури, а виконувані ним функції утворюють складу систему. Внутрішньою сутнісною функцією регламенту є формування юридичних процедур шляхом об'єднання правових засобів більш низького порядку в єдиний функціональний комплекс, а зовнішньою – забезпечення упорядкованості юридичної діяльності шляхом надання їй суворо визначеної процедурно-процесуальної форми[26].

Таким чином, регламент та регламентні норми у діяльності ВІАСУ відіграють допоміжну роль. Вони не можуть регулювати питання реалізації прав і свобод громадян, стосуватися процесуальних питань функціонування адміністративного суду, а лише є процедурними нормами, які встановлюють порядок, організаційні питання діяльності суду. Такі норми не можуть всупереч п. 14 статті 92 Конституції України регулювати процедуру судочинства: такі відносини визначаються виключно законами. Разом з тим, значення регламенту у діяльності ВАСУ непересічне, оскільки завдяки наявності такого юридичного документу створюються умови для прогнозованості, поінформованості, злагодженості діяльності Вищого адміністративного суду України, а значить для

підвищення ефективності захисту прав і свобод людини і громадянина як умови та ознаки правової держави.

Список використаних джерел

1. Марочкін І. Судова влада як основний суб'єкт судового права // Право України. – 2015. – № 3. – С. 100-111
2. Лобойко Л., Шило О. Концепція судового права у контексті судового захисту прав і свобод // Право України. – 2015. – № 3. – С. 60-70
3. Москвич Л. Судове право: крок від теорії до галузі права. // Право України. – 2015. – № 3. – С. 18-25.
4. Назаров І. Джерела судового права // Право України. – 2015. – № 3. – С. 53-59.
5. Прилуцький С. Судове право як концептуальна основа судової влади України // Право України. – 2015. – № 3. – С. 26-41.
6. Селіванов А. Судове право як самостійна галузь система сучасного українського права // Право України. – 2015. – № 3. – С. 9-17.
7. Бачун О. В. Правовий статус суб'єктів адміністративного судочинства: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2010. – 21 с.
8. Бевзенко В.М. Адміністративні суди України : навч. посіб. – К. : Алерта, КНТ, 2006. – 271 с.
9. Бондар С. О. Адміністративно-правове забезпечення діяльності адміністративних судів в Україні [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук. – Х., 2010. – 202 с.
10. Борко А.Л. Організаційно-правове забезпечення діяльності адміністративних судів України : автореф. канд. юрид. наук. – К., 2009. – 20 с.
11. Брежнев О. В. Организация и компетенция административных судов: опыт Украины / О. В. Брежнев // Российская юстиция. – 2011. – № 12. – С. 27–31.
12. Вільгушинський М. Й. Позапроцесуальні повноваження Верховного Суду України та вищих судів щодо забезпечення єдності судової практики // Часопис цивільного і кримінального судочинства. – 2012. – №3(6). – С. 143 – 147.
13. Глушенко С. Вищі спеціалізовані суди України: сучасний стан забезпечення касаційного оскарження // Юридика Україна. – 2010. – №7. – С. 109-113.
14. Глушенко С. Деякі теоретичні аспекти правового статусу вищого спеціалізованого суду // Часопис цивільного і кримінального судочинства. – 2012. – № 3. – С. 170-179
15. Глушенко С. Здійснення функції правосуддя вищими спеціалізованими судами України: окремі питання теорії і практики // Право України. – 2013. – №8. – С. С. 242-250.
16. Глушенко С.В. Роль вищих спеціалізованих судів України у системі судової влади // Вісник господарського судочинства. – 2012. – № 4. – С. 74-81.
17. Глушенко С.В. Функції вищих спеціалізованих судів України: сутність і зміст // Вісник Вищої ради юстиції. – 2013. – №1 (13). – С. 37-51.
18. Джабурія О.В. Компетенція адміністративних судів щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – О., 2014. – 22 с.
19. Кіреєв Д.В. Правове забезпечення діяльності адміністративних судів України // Актуальні проблеми права: теорія і практика. – 2012. – № 25. – С. 324-334.
20. Которобай С. Повноваження Вищого адміністративного суду України як суб'єкта адміністративно-процесуальних правовідносин // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2014. – № 4. – С. 64-69. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nzizvru_2014_4_15.pdf.
21. Неугодніков А. О. Правовий статус адміністративного суду в Україні: адміністративно-правовий аспект: автореф. дис.... канд. юрид. наук. – О., 2006. – 20 с.
22. Руденко А.В. Адміністративне судочинство: становлення та здійснення: Дис... канд. юрид. наук. – Х., 2006. – 209 с.
23. Смокович М.І. Проблеми розмежування судової юрисдикції та визначення компетенції адміністративних судів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2010. – 20 с.
24. Шруб І.В. Функціонування адміністративних судів в Україні: організаційно-правові засади та їх реалізація : автореф.... канд. юрид. наук. – К., 2009. – 20 с.
25. Вершинина Е.С. Специфика нормативно-правовой природы регламента // Вестник Саратовской государственной академии права. – 2007. – № 4 (56). – С. 11-14.
26. Вершинина Е.С. Регламент как общеправовой феномен: дис. ... канд. юрид. наук. – Нижний Новгород, 2010. – 224 с.
27. Ганжа Н.В. Теоретичні проблеми регламенту Верховної Ради України: Автореф. дис... канд. юрид. наук. – К., 2004. – 17 с.
28. Ганжа Н.В. Регламенти органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні: поняття і класифікація // <http://vlz.in.ua/uploads/File/pdf/St/2012s/2012-4s/GanzhaSt.pdf>.
29. Ганжа Н.В. Форми реалізації Закону України “Про Регламент Верховної Ради України” // <http://pravoznavec.com.ua/period/article/11417/%CD>.
30. Калиновська Т.О. Нормативно-правові акти місцевих рад як органів місцевого самоврядування в Україні. Дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2011. – С. 110-126.

31. Кідіна Н.В. До питання про поняття Регламенту як правового акту парламенту України // Порівняльно-аналітичне право. – 2013. – № № 3-1. – С. 97-99.
32. Ковалев О.И. Регламент Государственной Думы как нормативно-правовая основа деятельности парламента России: Дис. канд. юрид. наук. – М., 2006. – 210 с.
33. Ковачев Д.А. Регламенты парламентов стран – членов Содружества Независимых Государств. (Информационно-аналитический обзор) // Очерки конституционного права иностранных государств. Учебное и научно-практическое пособие. – М. : Спарк, 1999. – С. 295-300.
34. Королева И.Н. Парламентский регламент как правовая форма регулирования порядка деятельности представительного органа государственной власти: российская и зарубежные модели : диссертация ... канд. юрид. наук. – М., 2007. –173 с.
35. Маркуш М. Регламент Верховної Ради України: конституційний аспект // Віче. – 2009. – №24. – С. 4-8.
36. Маргинюк Р.С. Форма нормативно-правового акта про Регламент Верховної Ради України // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2011. – №1(3). – С. 1-13
37. Мотриниць С. Парламентський регламент як форма правової процедури // Юридичний вісник. – 2013. – №3. – № 3. – С. 51-60. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/urid_2013_3_12.pdf.
38. Сас С.В. Законодавство про регламент Верховної Ради України: проблеми теорії і практики: Автореф. дис... канд. юрид. наук. – К., 2005. – 20 с.
39. Ющик О.І. Теоретичні основи законодавчого процесу. Монографія. – К.: Парламентське вид-во, 2004. – С. 302-319.
40. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
41. Бризанин В.В. Административные регламенты органов государственного управления в аспекте административной реформы в Российской Федерации.: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – СПб., 2008. – 20 с.
42. Буряга В.О. Административный регламент в сфере реализации исполнительной власти в Российской Федерации: Автореф. дис. канд. юрид. наук. – М., 2009. – 23 с.
43. Васильев Ф.П. Место и роль административного регламента в деятельности государственных органов // Право и государство: теория и практика. – 2008. – № 9. – С. 56-58.
44. Давыдов К.В. Административные регламенты федеральных органов исполнительной власти Российской Федерации: вопросы теории: монография / под ред. Ю. Н. Старилова. – М.: NOTA BENE, 2010. – 390 с..
45. Лукьянова В.Ю. Технический регламент в системе российского законодательства. М.: Эскмо, 2009. – 240 с..
46. Миронов А.Н. Административный регламент как вид нормативного правового акта федерального органа исполнительной власти // http://scjournal.ru/articles/issn_1997-292X_2012_3-2_34.pdf.
47. Нестеров А.В. Регламентация. – М., 2009. 159 с.
48. Свиначев В.В. Административный регламент: Учебно-практическое пособие / В.В. Свиначев, Ф.П. Васильев и С.Н. Алексеев; под ред. Ф.П. Васильева. – Чебоксары, 2008. – 328 с.
49. Соколова О.С. Парадоксы административных регламентов // Современное право. – 2007. -№ 9. – С. 37-40.
50. Филатова А.В. Регламенты и процедуры в сфере реализации государственного контроля (надзора) / под ред. Н. М. Конины. – Саратов: Научная книга, 2009. – 280 с.
51. Глущенко С.В. Концептуальний аналіз постанов і роз'яснень пленумів вищих спеціалізованих судів // Часопис цивільного і кримінального судочинства. – 2013. – N 4. – С. 111-118.
52. Мазур М.В. Акти органів судової влади як джерело конституційного права України. Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Х., 2009. – 19 с.
53. Стецик Н.В. Технологія судової правотворчості: загальнотеоретична характеристика. Дис. ... канд. юрид. наук. – Л., 2011. – 205 с.
54. Шевчук С.В. Загальнотеоретичні проблеми нормативності актів судової влади. Дис. ... докт. юрид. наук. – 433 с.

ПРО ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОСУДДЯ ЯК КОНСТИТУЦІЙНОЇ ФУНКЦІЇ

Поливач Р.О.

*(студент 2 курсу магістратури Київського національного університету
ім. Тараса Шевченка)*

***Анотація.** У статті досліджено сучасний стан здійснення правосуддя, визначені основні проблеми пов'язані з необхідністю її реформування. Проаналізовано проект змін до Конституції в частині правосуддя та Пропозиції щодо внесення змін до Конституції України.*